

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12. kwietnia 2018 roku I. D. 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. (zwany dalej: (...)) wystąpił przeciwko I. P. o zapłatę kwoty 7.767,32 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 10. lutego 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Roszczenie swoje powód uzasadnił bezskutecznością egzekucji z majątku spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (zwaną dalej spółką (...)), w której pozwany pełnił funkcję członka zarządu. Powód wskazał, iż wierzytelność wynika z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie. Powód wskazał, iż mimo wezwania pozwanego do zapłaty, nie uregulował on należności (pozew, k. 3-5v.).

W dniu 17. maja 2018 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt XVI GNc 3835/18, k. 21). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 14. czerwca 2018 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 26).

W dniu 26. czerwca 2018 roku pozwany I. P. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany zakwestionował dochodzone przez powoda roszczenie co do zasady. Pozwany przyznał, iż pełni funkcję członka zarządu spółki (...), jednakże zakwestionował swoją odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. Strona pozwana zakwestionowała okoliczności bezskuteczności egzekucji. Wskazał, iż komornik sądowy nie przeprowadził egzekucji względem całego majątku spółki. Podniósł, że spółka (...) posiadała majątek pozwalający na zaspokojenie roszczeń powoda. Pozwany wskazał ponadto, że nie zaistniały przesłanki konieczne do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w czasie gdy pełnił on funkcję członka zarządu. Ponadto strona pozwana podniosła, iż powód nie poniósł z tego tytułu szkody (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 36-38).

W piśmie procesowym z dnia 27. grudnia 2018 r. pozwany podniósł kolejny zarzut przeciwko żądaniu pozwu - zarzut przedawnienia roszczenia (pismo procesowe, k. 77-79).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. P. był Prezesem Zarządu spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w okresie od dnia 24. czerwca 2004 roku do dnia 15. kwietnia 2016 roku (okoliczności bezsporne; odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS spółki (...), k. 6-8, zeznania I. P., k. 104v.-105).

Spółka (...) w latach 2007-2008 oraz 2012-2014 miała problemy z płynnością finansową. Poprawa sytuacji majątkowej spółki nastąpiła w 2016 roku (deklaracje dla podatku od towarów i usług, k. 37-39v., 103-103v., faktury, k. 101-102v., zeznania I. P., k. 104v.-105).

W dniu 23. lutego 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny, w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 20123/15, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał aby spółka (...) zapłaciła na rzecz I. D. 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. kwotę 5.189,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30. grudnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.265,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo wniosła w tymże terminie do sądu sprzeciw. W dniu 23. kwietnia 2015 r. powyższy nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności (okoliczności bezsporne; odpis nakazu zapłaty, k. 9, odpis postanowienia, k. 9v.).

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego, na wniosek Funduszu I. D. 1 zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...). W dniu 15. maja 2015 roku Komornik Sądowy wezwał dłużnika do zapłaty

należności wynikających z tytułu wykonawczego wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego. W tym samym dniu Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wołominie, A. K. zwróciła się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. o udostępnienie danych dotyczących spółki (...) z centralnej ewidencji pojazdów i zbiorów zakładu ubezpieczeń oraz wygenerowała zapytanie w systemie (...) o posiadane przez spółkę rachunki bankowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. poinformował o wyrejestrowaniu spółki (...) w dniu 4. marca 2013 roku (zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 7, wezwanie do zapłaty, k. 13, wnioski o udostępnienie danych, k. 14-15, odpowiedź z ZUS, k.16, wniosek z systemu (...), k. 17 – akta egzekucyjne o sygn. akt Km 18254/15)

Postanowieniem z dnia 7. grudnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wołominie, A. K., umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...), wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie Komornik Sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 115,73 zł, w tym kwotę 66,17 zł uiszczoną przez wierzyciela oraz koszty zastępstwa przez radcę prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 300,00 zł. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w wyniku zapytania skierowanego do ZUS nie ustalono źródeł dochodów dłużnika, z których można by skutecznie prowadzić egzekucję. Egzekucja z wierzytelności w Urzędzie Skarbowym okazała się bezskuteczna i nie ustalono innych wierzytelności przysługujących dłużnikowi. Zapytanie do systemu (...) nie ujawniło rachunków bankowych dłużnika, na których znajdowały się środki pozwalające na spłatę zadłużenia. Nie ustalono także pojazdów mechanicznych dłużnika, z których można by skutecznie prowadzić egzekucję. Innego majątku dłużnika nie ustalono (odpis postanowienia, k. 10-10v., postanowienie, k. 18 – akta egzekucyjne o sygn. akt Km 18254/15).

Pismem z dnia 2. lutego 2018 r. Fundusz (...) 1 wezwał I. P. do zapłaty kwoty 7.767,32 zł do dnia 9. lutego 2018 roku. Fundusz (...) 1 wskazał, iż na powyższą kwotę składają się: 5.189,52 zł z tytułu należności głównej zasądzonej orzeczeniem z dnia 23. lutego 2015 r., wydanym przeciwko spółce w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 20123/15, 946,63 zł z tytułu odsetek ustawowych liczonych zgodnie z tytułem wykonawczym skapitalizowanych na dzień sporządzenia wezwania, 1.235,00 zł, z tytułu kosztów procesu, 66,17 zł z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie orzeczenia wydanego przeciwko spółce poniesionych przez wierzyciela oraz 300,00 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym (wezwanie do zapłaty, k. 11).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci odpisów dokumentów urzędowych oraz prywatnych załączonych do pozwu i sprzeciwu od nakazu zapłaty, a także dalszych pism procesowych stron, a także dokumentów znajdujących się w aktach sprawy komorniczej o sygn. akt KM 18254/15. Powołane przez strony odpisy dokumentów prywatnych zasługują na wiarę. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Okoliczności w zakresie kondycji (...) spółki (...) w okresie sprawowania przez I. P. funkcji członka zarządu Sąd ustalił w oparciu o zeznania pozwanego. Wprawdzie oczywistym jest, że każda ze stron jest bezpośrednio zainteresowana korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem, jednakże okoliczność ta nie może stanowić podstaw do odebrania ich zeznaniom przymiotu wiarygodności. Sąd uznał, iż zeznania pozwanego zasługują na przymiot wiarygodności w części dotyczącej zmienności sytuacji finansowej spółki, gdyż były w tym zakresie spójne, logiczne i znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności w przedłożonych przez stronę pozwaną deklaracjach dla podatku od towarów i usług i fakturach VAT. W ocenie Sądu natomiast zeznania te nie mogły stanowić dowodu na okoliczność kiedy zaistniały przesłanki ogłoszenia upadłości spółki, gdyż z zeznań pozwanego wynika, iż w czasie funkcjonowania spółki kilkakrotnie zdarzało się, iż spółka miała problemy z płynnością finansową. W ocenie pozwanego nie było natomiast konieczności składania wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Były to jednak jego subiektywne odczucia, nie poparte dokumentacją finansową spółki. Ponadto pozwany podczas składania zeznań wskazał, że spółka w latach 2007-2008 i 2012 miała problemy z regulowaniem zobowiązań w stosunku do swych kontrahentów, zaś w latach 2014-2016 taka sytuacja nie miała już miejsca, a spółka nie posiadała już żadnych zobowiązań. Jednocześnie wskazał natomiast, że w 2016 roku sprzedał swoje udziały za symboliczną

kwotę, bo nabywca miał także spłacić zobowiązania spółki, które w ocenie pozwanego w tym okresie wynosiła ok. 10.000 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

Odpowiedzialność związaną z bezskutecznością egzekucji określonego zobowiązania wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą na podstawie powołanego wyżej przepisu osoby będące członkami jej zarządu lub likwidatorami w czasie istnienia tego zobowiązania (tak: uchwała SN z dnia 28 lutego 2008r., III CZP 143/07). Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje, nie tylko zasądzoną w tytule wykonawczym należność główną wraz z ustawowymi odsetkami, ale także koszty procesu, koszty postępowania klauzulowego i koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji (uchwała SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CZP 118/06, OSNC 2007/9/136; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16. marca 2007 r., III CSK 404/06).

W pierwszej kolejności należało się odnieść do zarzutu przedawnienia, gdyż jego uwzględnienie prowadziłoby do tego, że pozostałe rozważania dot. kolejnych zarzutów byłyby bezprzedmiotowe. W ocenie Sądu zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Według dominującego w doktrynie i judykaturze poglądu, ujmującego odpowiedzialność członków zarządu jako odpowiedzialność odszkodowawczą, regulacja tej odpowiedzialności określa wszystkie konieczne przesłanki powstania obowiązku naprawienia szkody: szkodę, fakt powodujący szkodę, z którym ustawa łączy obowiązek jej naprawienia, oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą a tym faktem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6. lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 2/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 63, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7. grudnia 2006 r., sygn. akt III CZP 118/06, OSNC 2007, nr 9, poz. 136). Za trafne należy uznać stanowisko, zgodnie z którym członkowie zarządu ponoszą na podstawie art. 299 k.s.h. odpowiedzialność deliktową za szkodę w wysokości niewyegzekwowanej od spółki wierzytelności, z ewentualnymi należnościami ubocznymi, spowodowaną bezprawnym, zawinionym niezgłoszeniem przez członków zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. W konsekwencji, do przedawnienia roszczenia wynikającego z art. 299 § 1 k.s.h. mają zastosowanie przepisy normujące przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28. stycznia 2004 r., IV CK 176/02, "Wokanda" 2004, nr 9, s. 7, z dnia 27. października 2004 r., IV CK 148/04, z dnia 15. grudnia 2004 r., IV CK 376/04, z dnia 22. czerwca 2005 r., III CK 678/04, i z dnia 31. stycznia 2007 r., II CSK 417/06, "Monitor Prawniczy" 2007, nr 5, s. 229). W związku z powyższym odpowiednie zastosowanie znajdzie art. 4421 § 1 k.c., zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Zgodnie z ogólną zasadą z art. 120 k.c. - bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się niezależnie od świadomości uprawnionego co do istnienia przysługującego mu roszczenia. W art. 4421 § 1 k.c. ustawodawca uregulował jednak początek biegu terminu przedawnienia w sposób szczególny, wiążąc go z powzięciem przez poszkodowanego wiadomości o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Z unormowania tego wynika, że świadomością poszkodowanego muszą być objęte wszystkie przesłanki warunkujące powstanie roszczenia. Termin przedawnienia roszczenia deliktowego może rozpocząć swój bieg dopiero wtedy, gdy poszkodowanemu znany jest zarówno sam fakt powstania szkody, jak i osoba obowiązana do jej naprawienia; nie chodzi przy tym o chwilę, w której poszkodowany powziął jakąkolwiek

wiadomość na temat tych okoliczności, ale o moment otrzymania takich informacji, które - ocenione według kryteriów obiektywnych - w pełni je uprawniają (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2. października 2007 r., II CSK 301/07; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2011 r., IV CSK 46/11). W ocenie Sądu 3 letni termin przedawnienia należy liczyć od terminu wydania przez Komornika Sądowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność i doręczenia tegoż postanowienia wierzycielowi. Wobec wydania tego postanowienia w dniu 7. grudnia 2018 roku i wszczęciu niniejszego postępowania w dniu 12. kwietnia 2018 roku uznać należy, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

Powód, który dochodzi roszczenia przewidzianego w art. 299 §1 k.s.h., powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce.

Na potwierdzenie okoliczności istnienia tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania przeciwko spółce (...) powód przedłożył odpis nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 23. lutego 2015 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Pierwszą przesłanką odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki jest pełnienie funkcji członka zarządu spółki w czasie, kiedy istniało zobowiązanie, którego egzekucja okazała się później bezskuteczna.

W ocenie Sądu, powyższa przesłanka została spełniona, albowiem w toku postępowania ustalono, że roszczenie powoda, przysługujące mu od spółki (...), stało się wymagalne w dniu 30. grudnia 2014 r., co wynika z treści nakazu zapłaty, pozwany natomiast był członkiem zarządu spółki (...) od początku istnienia spółki, tj. od dnia 24. czerwca 2014 r. do dnia 15. kwietnia 2016 roku, dlatego też nie ulega wątpliwości, że pozwany I. P., był członkiem zarządu spółki (...) w okresie istnienia zobowiązania, a w związku z tym odpowiada za istniejące zobowiązania spółki, bez względu na moment ich powstania. Na potwierdzenie powyższej okoliczności powód przedłożył odpis pełny KRS spółki (...). Powyższe okoliczności nie były kwestionowane przez pozwanego.

Kolejną przesłanką odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki jest bezskuteczność egzekucji w stosunku do spółki. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej, powód sprostał również temu wymaganemu, przedstawiając stosowne dokumenty w postaci postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wołominie z dnia 7. grudnia 2015 roku, A. K., w sprawie o sygn. akt KM 18254/15, stwierdzające bezskuteczność egzekucji.

Strona pozwana zakwestionowała okoliczność bezskuteczności egzekucji, wskazując, że egzekucja nie została skierowana do całego majątku spółki, natomiast spółka (...) posiadała majątek pozwalający na zaspokojenie wierzyciela. Wymaga zaznaczenia, że wierzyciel dochodzący na podstawie art. 299 k.s.h. od członków zarządu swych nie wyegzekwowanych roszczeń względem spółki korzysta z ustawowego domniemania m.in. szkody, winy i związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zachowaniem członków zarządu i musi wykazać jedynie fakt bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2011 r., VI ACa 1441/10). Zgodnie też z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód na poparcie swoich twierdzeń przedstawił dowód z dokumentu urzędowego – postanowienia Komornika Sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Moc dowodowa dokumentu urzędowego wynikająca z art. 244 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu art. 252 k.p.c., polega na domniemaniu zgodności z prawdą oświadczenia uprawnionego organu, zawartego w pochodzącym od niego dokumencie. Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji, jeżeli nie wynika z niego nic innego, jest zatem wystarczającym dowodem dla stwierdzenia, że bezskuteczna okazała się egzekucja z całego majątku dłużnika. Jeżeli jednak pozwany twierdzi, że egzekucja w postępowaniu, które zostało umorzone, nie została skierowana do składników majątku spółki, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, nie jest pozbawiony możliwości wykazania tego; ciężar dowodu spoczywa w tym wypadku na nim. Wykazanie, że w majątku spółki - pomimo umorzenia w stosunku do niej postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji - znajdują się przedmioty majątkowe, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, powoduje, że nie można mówić o bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h.

(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20. października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006 nr 7-8, poz. 134). Zatem to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, iż w czasie trwania postępowania egzekucyjnego oraz w chwili wydawania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, na które powoływał się powód, spółka posiadała majątek wystarczający, aby zaspokoić powoda, jak również tego, że obecny majątek spółki pozwala na zaspokojenie powoda. Jak stanowi przepis art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody, z których wywodzą skutki prawne. Pozwany nie zdołał natomiast skutecznie obalić domniemania wynikającego z przedmiotowego dokumentu. Wskazać bowiem należy, iż wykazanie, że egzekucja mogła okazać się skuteczna, wymaga przede wszystkim udowodnienia, że spółka posiadała majątek, do którego egzekucja ta mogła zostać skutecznie skierowana. Ciężar dowodu w tym zakresie, o czym była już mowa, spoczywa na dłużniku, gdyż odpowiedzialność członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością opiera się na usuwalnym domniemaniu istnienia szkody i winy tego członka za jej powstanie. Oznacza to, że samo twierdzenie, iż komornik nie wykonał czynności egzekucyjnej, którą w ocenie pozwanego powinien był wykonać, może uwolnić pozwanego od odpowiedzialności dopiero wówczas, gdy wykaże on w pierwszej kolejności istnienie takiego składnika majątku spółki, z którego egzekucja byłaby nie tylko potencjalnie, ale rzeczywiście możliwa. Nie ma również przeszkód ku temu, aby ewentualna egzekwowalność danego składnika majątku była oceniona przez sąd w postępowaniu prowadzonym na skutek roszczenia opartego na przepisie art. 299 k.s.h. tj. innym niż egzekucyjne. Wskazać w tym miejscu należy, że zeznania pozwanego w tym zakresie nie były wystarczające dla wykazania powyższych okoliczności. Członkowie zarządu, aby uwolnić się od odpowiedzialności za nieściągalne zobowiązania spółki, powinni wykazać, że egzekucja nie objęła innych, konkretnych składników majątku, z których mogłaby okazać się skuteczna (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r. II CK 152/05). Twierdzenia pozwanego członka zarządu o możliwości zaspokojenia wierzyciela w drodze innych sposobów egzekucji, niż podjęte w postępowaniu egzekucyjnym, muszą dać się zweryfikować i dotyczyć realnych w okolicznościach sprawy sposobów egzekucji. Sytuacja finansowa spółki winna być wykazana dokumentami finansowymi a nie zeznaniami świadków, czy też stron postępowania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26. maja 2014 r., I ACa 1537/13). Strona pozwana przedłożyła wprawdzie deklaracje dla podatku od towarów i usług za wybrane okresy oraz faktury VAT na potwierdzenie nabycia towarów przez spółkę (...) w 2016 roku. Z treści tych dokumentów nie wynika natomiast, iż powód faktycznie mógłby się zaspokoić w tego majątku. W przeciwieństwie natomiast do rozstrzygnięć dotyczących stanu majątku spółki zapadłych w postępowaniu egzekucyjnym przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty są dokumentami prywatnymi. W świetle art. 245 k.p.c., dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Złożenie takiego dokumentu nie ogranicza więc obowiązku wskazania przez powoda dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne, do czego obliguje strony art. 232 k.p.c. Strona pozwana natomiast nie przedłożyła natomiast żadnej innej dokumentacji obrazującej stan majątkowy pozwanej spółki. Dla wykazania powyższej okoliczności konieczne było przedstawienie całokształtu sytuacji finansowej spółki w tym okresie, a w szczególności dokumentacji finansowej pozwalającej na ustalenie wielkości majątku spółki, jej zobowiązań oraz należności. Strona pozwana jednakże, pomimo spoczywającym na niej obowiązku z art. 6 k.c., nie przedstawiła takich dowodów. Zgłoszone przez nią ponadto wnioski dowodowe dotyczące: deklaracji dla podatku od towarów i usług oraz faktury VAT obrazowały tylko wycinek sytuacji majątkowej spółki. Strona pozwana nie wskazała też – wbrew spoczywającemu na niej obowiązkowi wynikającemu z rozkładu ciężaru dowodu – żadnych, nawet potencjalnych źródeł zaspokojenia powoda z majątku spółki (...).

W ocenie Sądu nie miała również znaczenia okoliczność, iż Komornik Sądowy wydając decyzję o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec bezskuteczności egzekucji, nie poprzedził tej decyzji wysłuchaniem stron w trybie art. 827 k.p.c. Okoliczność ta bowiem nie podważa decyzji organu egzekucyjnego co do braku jakiegokolwiek majątku dłużnej spółki, które to ustalenia stanowiły podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W orzecznictwie podkreśla się ponadto, że bezskuteczność egzekucji nie jest stanem niezmiennym. W toku procesu przeciwko członkom zarządu niezbędne jest ustalenie, czy bezskuteczność można stwierdzić na dzień zamknięcia rozprawy w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 299 k.s.h. Roszczenie z art. 299 § 1 k.s.h. należy

bowiem traktować jako ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli przeciwko spółce. Jeżeli zatem po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji okaże się, że wierzyciel może jednak uzyskać zaspokojenie od spółki, to brak jest podstaw do przyjęcia, że zachowuje on prawo do żądania zaspokojenia z majątku członków zarządu. Decydujące znaczenie dla oceny zasadności powództwa z art. 299 § 1 k.s.h. ma stan majątkowy spółki istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 12/08). Strona pozwana nie podjęła natomiast żadnej inicjatywy dowodem celem wykazania sytuacji majątkowej pozwanej spółki, aktualnej na dzień zamknięcia rozprawy.

W konsekwencji, w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że powód wykazał zasadę odpowiedzialności pozwanego. Powód wykazał bowiem zaistnienie przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h., mianowicie wykazał, że zobowiązanie spółki (...) zostało stwierdzone tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda. Nie budzi w sprawie również wątpliwości, że powód wykazał bezskuteczność egzekucji przedmiotowego zobowiązania oraz, że zobowiązanie spółki stwierdzone nakazem zapłaty istniało w okresie, gdy członkiem zarządu spółki był pozwany I. P..

Jak wskazano powyżej na powodzie spoczywał ciężar wykazania przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h. Strona pozwana z kolei może wykazać, że w czasie pełnienia przez nią funkcji członka zarządu nie istniały podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz okoliczności egzoneracyjne z art. 299 § 2 k.s.h. Zgodnie z treścią art. 299 § 2 k.s.h. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody. Aby zatem uwolnić się od odpowiedzialności, pozwany członek zarządu powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych. Przede wszystkim przy ocenie okoliczności egzoneracyjnych polegających na braku podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości należy wziąć pod uwagę przepisy ustawy – Prawo upadłościowe, które precyzują przesłanki i termin złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy – Prawo upadłościowe, dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące (ust. 1a). Stosownie do ust. 2 powyższego przepisu, dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wskazał, że sytuacja spółki jest dobra i nie było podstaw do ogłoszenia upadłości. Jak stanowi przepis art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody, z których wywodzą skutki prawne. W konsekwencji, to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania podnoszonych przez niego twierdzeń, że w okresie gdy pełnił funkcję członka zarządu spółki (...), spółka znajdowała się w dobrej kondycji finansowej, a tym samym brak było podstaw do składania wniosku o ogłoszenie upadłości. Jeżeli pozwany twierdzi zatem, że nie zachodziły przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, to powinien tę okoliczność udowodnić. Strona pozwana tymczasem nie wykazała tej okoliczności. W szczególności pozwany na wezwanie nie przedłożył dokumentów spółki, na podstawie których możliwa byłaby ocena zdolności finansowej spółki. Pozwany wprawdzie podniósł, iż utracił on dostęp do wszelkiej dokumentacji spółki, co uniemożliwiło mu wykazanie powyższych okoliczności, jednakże konsekwencje tego obciążają pozwanego. Jak stanowi przepis art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody, z których wywodzą skutki prawne. W konsekwencji, to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania podnoszonych przez niego twierdzeń, że w czasie gdy pełnił on funkcję członka zarządu spółka znajdowała się w dobrej kondycji finansowej i brak było podstaw do składania wniosku o ogłoszenie upadłości. Strona pozwana tymczasem tego nie udowodniła. Jak wskazano natomiast powyższej

zeznania pozwanego nie są wystarczającym dowodem na zobrazowanie sytuacji majątkowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Tym samym strona pozwana nie wykazała przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h. W procesie decyzyjnym Sąd nie może oprzeć swojego rozstrzygnięcia na okolicznościach, które nie zostały udowodnione. Dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialnoprawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej; sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Przeciwno stronie natomiast - co wynika z art. 6 k.c. - skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy; fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych (Pyziak-Szafnicka M. (red.). Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz. LEX 2009).

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut pozwanego, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie nie spowodowało szkody w majątku powoda. Członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają na podstawie art. 299 k.s.h., w wypadku gdy zobowiązania spółki - nie powstałoby, gdyby pozwany członek zarządu wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Omawiany wypadek należy więc oceniać przez pryzmat wykładni celowościowej, tj. przede wszystkim z punktu widzenia ochrony wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17. stycznia 2007 r., II CSK 322/06, Głosa 2007, nr 4, poz. 17). Pojęcie szkody w art. 299 k.s.h. rozumiane jest inaczej niż na gruncie art. 361 § 2 k.c. Szkada objęta tą odpowiedzialnością znajduje wyraz przede wszystkim w obniżeniu potencjału majątkowego spółki na skutek doprowadzenia spółki do stanu niewypłacalności (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4. lipca 1997 r., III CZP 24/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 165). Wyłączenie odpowiedzialności członka zarządu jest możliwe wtedy, gdy wykaże on, że pomimo niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie nie zmniejszył się potencjał majątkowy spółki, a wierzyciel i tak nie uzyskałby zaspokojenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2007 r., III CSK 404/2006; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2. marca 2006 r., I CSK 84/2005, Biuletyn SN 2006, nr 5, s. 12). Przesłankami tej odpowiedzialności oprócz szkody rozumianej w zasygnalizowany sposób są: istnienie zobowiązania spółki z o.o., bezskuteczność egzekucji z majątku spółki oraz także związek przyczynowy między niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, a niezaspokojeniem się wierzyciela. Szkada dla wierzyciela nie powstanie na skutek niewyegzekwowania określonego zobowiązania spółki, gdy brak zaspokojenia nie pozostaje w związku przyczynowym z niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, co oznacza, że zobowiązanie spółki nie mogłoby być zaspokojone z jej majątku, nawet w sytuacji, kiedy zostałyby zgłoszony wniosek o upadłość we właściwym czasie. Członek zarządu odpowiada natomiast na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., gdy przez niezłożenie wniosku w terminie doprowadził do powstania nowych niezaspokojonych zobowiązań spółki, które nie powstałyby gdyby wniosek o upadłość został złożony we właściwym czasie. Wierzyciel powstałego w takich okolicznościach zobowiązania spółki ponosi szkodę, gdyż na skutek takiego zachowania członka zarządu nie miałby tego prawa wobec spółki, a tym samym nie mogłoby powstać jego roszczenie wynikające z omawianego unormowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4. lipca 2013 r., I CSK 646/12).

W świetle dokonanych ustaleń, nie sposób jednak ustalić, że niezłożenie przez pozwanego wniosku o upadłość spółki we właściwym czasie nie spowodowało szkody w majątku powoda. Jak wskazano powyżej strona pozwana nie wykazała kiedy zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jak wynika z zeznań pozwanego podczas funkcjonowania spółki kilkakrotnie zdarzały się okresy, że spółka (...) miała problem z płynnością finansową. Pozwany zeznał, iż w latach 2007-2008 oraz 2012 zdarzały się sytuacje, że spółka miała problemy z regulowaniem zobowiązań wobec swych kontrahentów. Z akt sprawy nie wynika natomiast czy i kiedy powstały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwany, mimo ciążącemu na nim obowiązku z art. 6 k.c., w żaden sposób nie wykazał sytuacji finansowej spółki oraz kiedy nastąpiła niewypłacalność. Pozwany zatem nie wykazał, że mimo zaniechania członków zarządu w przedmiocie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie powód nie poniósł szkody. Uznać zatem należy, że pomiędzy niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki przez pozwanego jako członków zarządu w terminie, a powstaniem przedmiotowego zobowiązania spółki oraz w rezultacie, poniesieniem szkody przez powoda na wskutek braku możliwości ich wyegzekwowania, istnieje adekwatny związek przyczynowy. Przesłanka egzoneracyjna, określona w art. 299 § 2 k.s.h., nie zachodzi w sytuacji odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za zobowiązanie tej spółki, które nie powstałoby, gdyby pozwany wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości we

właściwym czasie, gdyż w takim wypadku szkoda wierzyciela spółki w postaci pogorszenia lub utrudnienia możliwości jego zaspokojenia jest bezpośrednim skutkiem zaniechania członka zarządu. W razie zgodnego z prawem zachowania, powód nie miałby w ogóle wierzytelności, a skoro ją nabył na skutek zaniechania członka zarządu i jej wyegzekwowanie okazało się niemożliwe, to poniósł szkodę.

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał, iż powód wykazał istnienie przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h., natomiast pozwany nie wykazał żadnej z przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h., w związku z tym Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 7.767,32 zł, na którą składa się należność główna w kwocie 5.189,52 zł, skapitalizowane odsetki od należności głównej w kwocie 946,63 zł oraz koszty procesu w wysokości 1.265,00 zł, zasądzone od spółki (...) nakazem zapłaty z dnia 23. lutego 2015 roku, a także koszty postępowania egzekucyjnego, w tym koszty zastępstwa prawnego, w łącznej wysokości 366,17 zł.

Odnosząc się do żądania w zakresie odsetek ustawowych to powództwo w tym zakresie także zasługuje na uwzględnienie w całości. Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. niewątpliwie obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, odsetki ustawowe od należności głównej (uchwała SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CZP 118/06, wyrok SN z dnia 7. grudnia 2006 r., III CSK 219/06). Natomiast nie ulega w ocenie Sądu wątpliwości to, że to roszczenie jako roszczenie o charakterze odszkodowawczym jest roszczeniem odrębnym od pierwotnego roszczenia, a jako odszkodowawcze jest zobowiązaniem bezterminowym, w związku z tym jego wymagalność powstaje dopiero z momentem wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Wymagalność roszczenia należy określić zatem zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel, zgodnie z art. 481 k.c., może żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu (wyrok SN z dnia 21. lutego 2002 r., IV CKN 793/00; wyrok SN z dnia 22. czerwca 2005 r., III CK 678/04). Odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia przez pozwanego w zapłacie należności głównej mogą być objęte odszkodowaniem dochodzonym w oparciu o treść art. 299 k.s.h., wtedy jednak odsetki, które narosły od momentu upływu daty wskazanej w nakazie zapłaty do dnia wezwania do zapłaty po ich skapitalizowaniu, wyrażone kwotowo (wyrok SN z dnia 21. lutego 2001 r., IV CKN 793/00). Tak też uczynił powód w niniejszej sprawie. W wezwaniu do zapłaty skierowanym do pozwanego określono mu termin płatności do dnia 9. lutego 2018 roku. Zatem możliwe było zasądzenie dalszych odsetek od należności głównej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami od dnia następnego, tj. od dnia 10. lutego 2018 r. Okoliczność ta ponadto nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800). Na kwotę zasądzoną od pozwanego składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 1.800,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 300,00 zł.

Biorąc pod uwagę wszystkie powołane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie wskazanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

Sędzia Aleksandra Zielińska-Ośko

Z/ odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.